

BORGARTING LAGMANNSRETT

KJENNELSE

Avsagt: 12.01.2022

Saksnr.: 21-178778ASK-BORG/04

Dommere:

Lagmann
Lagdommer
Lagdommer

Torkjel Nesheim
Karl Otto Thorheim
Jørgen F. Brunsvig

Ankende part	T	en		Advokat Barbro Paulsen
Ankende part	Y		n	Advokat Barbro Paulsen
Ankende part	Y	n		Advokat Barbro Paulsen
Ankende part	L		n	Advokat Barbro Paulsen
Ankende part	S	n		Advokat Barbro Paulsen
Ankende part	S		r	Advokat Barbro Paulsen
Ankende part	R		en	Advokat Barbro Paulsen
Ankende part	K		n	Advokat Barbro Paulsen
Ankemotpart	Glitre Energi Nett AS			Advokat Mari Reitzel Bjerke Advokatfullmektig Fredrik Høsteng Rød

Saken gjelder midlertidig forføyning for å gjenåpne nettanlegg.

Sakens bakgrunn

De ankende parter består av fem personer/familier som bor på hver sin eiendom i Kongsberg og Krokstadelva. De ankende parter har motsatt seg installering av ny digital strømmåler. Glitre Energi Nett AS (heretter GEN) er et nettselskap som eier distribusjonsnettet i området hvor de ankende parter bor, og som er ansvarlig for å levere strøm til de ankende parters boliger.

AMS er en forkortelse for «avanserte måle- og styringssystemer» og er definert nærmere i avregningsforskriften § 1-3 (FOR-1999-03-11-301, Forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. Korttittel: Forskrift om kraftomsetning og netjtjenester):

Avanserte måle- og styringssystemer (AMS): Toveis informasjons- og kommunikasjonssystem fra og med elektrisitetsmålere som danner grunnlag for avregning av utveksling, innmating og uttak, til og med sentralsystemet hos nettselskapet eller nettselskapets leverandør.

En strømmåler med AMS kalles gjerne en smart strømmåler, jf. blant annet NVEs nettside.

GEN er i utgangspunktet pliktig til å sørge for at AMS er installert på alle målepunkter innenfor sitt konsesjonsområde, jf. avregningsforskriften § 4-1 første ledd. GEN er fritatt for denne plikten for de tilfellene installasjonen er «til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker», jf. avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b.

Samtlige av de ankende parter i denne saken har søkt om og fått fritak for installering av strømmåler med AMS. GEN ønsker likevel å få tilgang til å skifte ut deres nåværende strømmålere til nye digitale strømmålere, men som ikke har AMS-komponenter. Dette har de ankende parter, med unntak av T n, motsatt seg.

Alle de ankende parter mottok i løpet av høsten 2021 varsel om at strømmen ville bli stengt hvis de ikke ga GEN tilgang til å installere nye strømmålere i deres boliger. Den 18. september 2021 tok de ankende partene ut midlertidig forføyning, hvor de opplyste at strømmen på det tidspunktet allerede var blitt stengt for to av partene. Det ble nedlagt påstand om at GEN ble pålagt straks å gjenopprette strømmen uten kostnader, eventuelt unngå å stenge den av for de partene der det gjaldt.

I prosesskriv av 24. september 2021 opplyste GEN at de ville gjenåpne strømmen for de parter hvor strømmen var blitt stengt, og holde strømmen åpen for de resterende parter, frem til saken ble behandlet av tingretten.

Det ble gjennomført muntlige forhandlinger i saken den 19. oktober 2021. Buskerud tingrett avsa kjennelse 28. oktober 2021 med følgende slutning:

1. Glitre Energi Nett AS pålegges å ikke stenge strøm for K n og S n.

2. For S n begrenses forføyningen til å gjelde frem til 05.11.2021.
3. Glitre Energi Nett AS betaler til K n sakskostnader med 492 – firehundreogtittito – kroner, innen 2 – to – uker fra kjennelsen.
4. Glitre Energi Nett AS betaler til S n sakskostnader med 492 – firehundreogtittito – kroner, innen 2 – to – uker fra kjennelsen.
5. Begjæringene om midlertidig forføyning fra Y n, S r, T n, L n, R n og Y n, tas ikke til følge.
6. Y n, S r, T n, L n, R n og Y n betaler sakskostnader til Glitre Energi Nett AS med 50 000 – femtitusen – kroner, innen 2 – to – uker fra kjennelsen.

GEN har stengt strømmen for de ankende parter etter dette, også for S n etter 5. november 2021. T n har siden akseptert installering av ny digital strømmåler uten kommunikasjonsmodul, og strømmen er for ham gjenåpnet etter dette.

Odd Rune Storli innga rettidig anke 24. november 2011 på vegne av de ankende parter. GEN har inngitt anketilsvar 13. desember 2021.

Advokat Paulsen meldte seg som prosessfullmektig for de ankende parter i prosesskriv av 15. desember 2021.

Lagmannsretten sendte 21. desember 2021 brev til advokat Paulsen med frist til 24. desember 2021 for å rette anken, da den etter lagmannsrettens syn ikke ga «grunnlag for en forsvarlig behandling av saken for partene og retten», jf. tvisteloven § 29-9 fjerde ledd.

I eget brev samme dag anmodet lagmannsretten GEN om at strømmen midlertidig ble levert til de ankende parter av hensyn til den kalde årstiden, den forestående julehøytiden og at det ville ta noe tid før lagmannsretten fikk avgjort ankesaken. I dette brevet ble fristen for å rette anken, etter anmodning fra advokat Paulsen, utsatt til 3. januar 2022.

I prosesskriv av 23. desember 2021 avslo GEN lagmannsrettens anmodning om å levere strøm til de ankende parter frem til sakens avgjørelse.

De ankende parter ved advokat Paulsen har ikke inngitt rettet anke innen fristen 3. januar 2021. Lagmannsretten opplyste i brev av 6. januar 2021 at det ikke ville bli satt ny frist for rettet anke og at saken tas opp til avgjørelse.

De ankende parter, Y n, S n, T n, R n, Y n, har i det vesentlige gjort gjeldende:

Det foreligger feil ved tingrettens saksbehandling, bevisbedømmelse og lovanvendelse.

Tingretten behandlet saken på en svært fordelaktig måte for motparten. Saksbehandlingen var uforsvarlig, klart urimelig og tidvis til utilbørlig fordel for motparten.

De ankende parter motsetter seg ikke installering av strømmåler, kun strømmålere med AMS. Installering av AMS krenker de ankende parters rettigheter etter grunnloven og EMK, samt de ankende parters personvern.

Strømmåler med AMS, med eller uten kommunikasjonsmodul, innhenter personopplysninger utover det nettselskapet har tilgang til etter gjeldende avtale mellom sluttbrukere og nettselskapet. De ankende parter har fått fritak fra AMS og det fritar nettselskapets plikt til å installere AMS hos de ankende parter. De ankende parter har ikke motsatt seg installering av strømmåler uten AMS-komponenter og har ikke nektet nettselskapet tilgang. Nettselskapet har ikke kunnet bevise at en digital strømmåler uten kommunikasjonsmodul ikke lagrer personopplysninger. Nettselskapet har ikke kunne vise til databladet fra produsenten av de aktuelle digitale strømmålerne. De digitale strømmålerne uten kommunikasjonsmodul lagrer opplysninger om strømbruk, og dette vil kunne gi grunnlag for å anta eller forutsi når folk er hjemme, på jobb, på ferie og lignende. Nettselskapet skal ha uhindret tilgang til strømmåleren. Da en digital strømmåler uten kommunikasjonsmodul lagrer opplysninger, vil nettselskapet da i praksis kunne hente ut dette ved å fysisk ta med seg måleren. Slik kan nettselskapet tilegne seg personopplysninger om sine strømkunders levemønster uten at det foreligger behandlingsgrunnlag og uten at det er avtalefestet i standard nettleieavtale.

Det foreligger faglig uenighet om strålingsfaren ved de aktuelle strømmålerne og de ankende parters innsigelser mot grunnlaget for stenging av strømmen er på dette punktet ikke åpenbart grunnløse.

Nettselskapet har plikt til å levere strøm og det kreves hjemmel for å stenge strømmen. Vilkårene i forbrukerkjøpsloven § 48a er ikke oppfylt. Det foreligger ikke vesentlig kontraktsbrudd. Det er fare for liv, helse og betydelig tingsskade ved at nettselskapet stenger strømmen på vinterstid. De ankende parters innsigelser mot grunnlaget for stenging av strømmen er ikke åpenbart grunnløse. Nettselskapet har ikke gitt gyldig stengevarsel.

Det ble nedlagt følgende påstand:

1. Glitre Energi Nett pålegges straks å koble på strøm uten kostnader for saksøkere / pålegges å ikke fravike leveringsplikt.
2. Glitre Energi Nett pålegges å bytte AMS-måler uten kommunikasjonsmodul til en strømmåler uten AMS-komponenter ovenfor saksøker T n.
3. Saksøkere får tilkjent Sakskostnader og tilbakebetalt kostnadene etter kjennelsen 28.10.2021.
4. Glitre Energi Nett får forbud mot å utøve videre press og trusler mot saksøkere.

Ankemotparten, **Glitre Energi Nett AS**, har i det vesentlige gjort gjeldende:

Det foreligger ikke feil ved tingrettens bevisbedømmelse, lovanvendelse eller saksbehandling.

En digital strømmåler uten kommunikasjonsmodul har ingen AMS-funksjoner og er følgelig en måler uten AMS-komponenter. De ankende parter motsetter seg i realiteten den type måler som de selv sier de ville akseptert, det vil si en ny digital strømmåler. Som følge av at samtlige ankende parter nå har søkt om og fått innvilget fritak fra AMS, vil installasjon uten kommunikasjonsmodul være en løsning for alle. I et forsøk på å avklare dette punktet i anledning anken, har GEN tilbudt nettkundene en teknisk gjennomgang av måleren uten aktiv kommunikasjonsmodul. Ankende parter har motsatt seg dette.

De ankende parter har ikke rettslig interesse å få avgjort punkt 4 i påstanden, jf. tvisteloven § 1-3. GEN motsetter seg at kravet trekkes inn i saken.

Anken fra T n må også avvises. Han har fått installert ny strømmåler uten AMS etter at han tok kontakt med GEN. Han har i realiteten allerede oppnådd det kravet som er fremmet i anken og har ikke noe rettslig interesse i et forføyningskrav mot GEN, jf. tvisteloven § 1-3. Kravet i punkt 2 i påstanden fra T en må også avvises. Kravet gjelder installasjon av annet måleutstyr og ikke stengingsadgangen til nettselskapet. Dette er et annet krav enn hva tingretten tok stilling til i sin avgjørelse. GEN motsetter seg at saken for lagmannsretten utvides ved at dette kravet trekkes inn.

Det er ingen holdepunkter for at det foreligger noen saksbehandlingsfeil i tilknytning til tingrettens avgjørelse. Retten har tvert imot strukket seg langt for å tilrettelegge for ankende parters behov, særlig som følge av at de ikke har vært representert av advokat, for å fremme sitt syn på saken. De ankende parter sendte kvelden før rettsmøtet i tingretten nytt prosesskriv med nye anførsler og bevis, som alle ble tatt med i betraktning ved tingrettens avgjørelse. De ankende parter fikk også sende inn ytterligere prosesskriv etter rettsmøtet, som ble tatt i betraktning.

Ankende parters anførsler om den nye digitale strømmåleren som skal installeres er uriktige og udokumenterte. Den nye digitale måleren uten AMS vil kun registrere det totale strømforbruket i målepunktet lokalt i strømmåleren. Strømmåleren kan ikke kommunisere med nettselskapet eller andre, og kan heller ikke rapportere strømforbruket i målepunktet automatisk. Måleren må leses av manuelt. Den lagrer ikke personopplysninger. De ankende parter har, i motsetning til det som er anført, fått fremlagt databladet for måleren, og har ikke kunne vise til noe som tilsier at måleren innhenter opplysninger på en slik måte som ankende parter hevder.

RME (reguleringsmyndigheten for energi) og Datatilsynet har vurdert AMS-målerne opp mot personvernregelverket og begge har konkludert med at bruk av AMS-målere (altså måler med aktiv kommunikasjonsmodul) er i samsvar med regelverket.

GEN har oppfylt kravene om varsling for å stenge strømmen etter forbrukerkjøpsloven § 48 a.

For lagmannsrettens behandling er spørsmålet om vilkårene for stenging etter forbrukerkjøpsloven § 48a var oppfylt på tingrettens avgjørelsestidspunkt. Det er den faktiske situasjonen knyttet til tingrettens avgjørelsestidspunkt som er relevant for lagmannsrettens prøving av tingrettens kjennelse, jf. tvisteloven § 29-3 og forbrukerkjøpsloven § 48 a.

Det foreligger vesentlig kontraktsbrudd av nettleieavtalen. Det følger av nettleieavtalens punkt 7-1 at manglende medvirkning til oppfyllelse av forskriftsfastsatte forpliktelser eller i forbindelse med installasjon av måleutstyr, kan utgjøre vesentlig kontraktsbrudd. De ankende parter har konsekvent og vedvarende misligholdt sin medvirkningsplikt etter nettleieavtalen. Medvirkningsplikten følger av nettleieavtalens punkt 9 og avregningsforskriften § 3-1.

Ankende parter har ikke fremlagt nye opplysninger som tilsier at det forelå fare for liv og helse på stengingstidspunktet.

Gulating lagmannsretts kjennelse i LG-2021-157142, som også gjaldt en nettkunde som hadde levert legerklæring og fått innvilget fritak fra AMS, men motsatte seg ny måler uten aktiv kommunikasjonsmodul, bygger på feil rettsanvendelse og er ikke rettskraftig.

Det ble nedlagt følgende påstand:

Prinsipalt:

1. Ankens avvises for så vidt gjelder punkt 2 og 4.
2. Ankens forkastes for så vidt gjelder punkt 1 og 3.

Subsidiært:

3. Anken forkastes.

I begge tilfeller:

4. Glitre Energi Nett AS tilkjennes sakskostnader for tingretten og lagmannsretten.

Lagmannsretten bemerker:

Saken avgjøres etter skriftlig behandling i tråd med hovedregelen, jf. tvisteloven § 29-15 første ledd. Det anses ikke nødvendig med muntlig forhandling for en forsvarlig og rettferdig behandling av saken, jf. tvisteloven § 29-15 andre ledd.

Lagmannsretten bemerker innledningsvis at det i brev av 21. desember 2021 til ankende parter ble satt frist for retting av anken idet den etter lagmannsrettens syn ikke ga tilstrekkelig grunnlag for en forsvarlig behandling av saken for partene og retten, jf. tvisteloven § 29-9 fjerde ledd og § 16-5 første ledd. De ankende parter har ikke inngitt

rettet anke og lagmannsretten har meddelt til ankende parter prosessfullmektig at saken nå tas opp til avgjørelse slik den er opplyst på bakgrunn av sakens hastekarakter. Ankende parter prosessfullmektig har ikke fremmet innsigelser til dette. Etter lagmannsrettens syn er saken tilstrekkelig opplyst hva gjelder sakens avgjørende problemstillinger.

Lagmannsretten viser i denne forbindelse også til lagmannsrettens kjennelse 29. desember 2021 i sak 21-174401, som reiser tilsvarende problemstillinger i en annen forføyningssak mellom GEN og nettkunder.

Etter lagmannsrettens syn må anken til T n avvises.

Etter det opplyste har T n etter tingrettens avgjørelse fått installert ny digital strømmåler uten kommunikasjonsmodul, og GEN har etter dette gjenåpnet nettanlegget og strømleveransen til hans eiendom. Han har dermed ikke lenger rettslig interesse i å få avgjort forføyningsskravet i de ankende parter påstand punkt 1 om gjenåpning av nettanlegg og strømleveranse, jf. tvisteloven § 1-3.

Hva gjelder de ankende parter påstand punkt 2, som kun gjelder T n, viser lagmannsretten til definisjonen av AMS i avregningsforskriften § 1-3:

Toveis informasjons- og kommunikasjonssystem fra og med elektrisitetsmålere som danner grunnlag for avregning av utveksling, innmating og uttak, til og med sentralsystemet hos nettselskapet eller nettselskapets leverandør.

Avgjørende for om en strømmåler har AMS er dermed om den gir mulighet for toveis kommunikasjon med sentralsystemet hos nettselskapet eller nettselskapets leverandør. T n har etter det opplyste fått installert en ny digital strømmåler uten kommunikasjonsenhet, altså uten mulighet for toveis kommunikasjon med nettselskapet. Slik saken er opplyst, finner lagmannsretten det sannsynliggjort at dette er en måler uten AMS eller «AMS-komponenter». Slik lagmannsretten ser det har dermed T n allerede fått installert en digital strømmåler uten AMS, og han derfor ikke rettslig interesse i å få avgjort spørsmålet om GEN skal pålegges å installere en annen strømmåler hos ham, jf. tvisteloven § 1-3.

De ankende parter har gjort gjeldende at det foreligger feil ved tingrettens saksbehandling. Det er likevel ikke nedlagt påstand om opphevelse av tingrettens avgjørelse. Lagmannsretten har full kompetanse i prøvingen av saken, jf. tvisteloven § 29-3 første ledd, jf. tvisteloven § 32-2, og har kommet til at anken skal gis medhold på et annet grunnlag. Det er derfor ikke nødvendig å ta stilling til saksbehandlingsanken.

Lagmannsretten går over til å vurdere spørsmålet om vilkårene for midlertidig forføyning er oppfylt for de øvrige ankende parter.

Etter lagmannsrettens syn foreligger det sikringsgrunn da forføyningen er nødvendig for å avverge «vesentlig skade eller ulempe», jf. tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b.

Ankemotparten har gjort gjeldende at lagmannsrettens vurderingstema her, og ved vurderingen av om stengingsvilkårene i forbrukerkjøpsloven § 48 a er oppfylt, er om det

forelå sikringsgrunn på det tidspunktet tingretten traff sin kjennelse. Lagmannsretten er ikke enig i dette. For lagmannsretten er forholdene på tidspunktet for lagmannsrettens kjennelse avgjørende, jf. Rt-2002-407 og Rt-1999-523. Det vises også til Schei mfl., Tvisteloven: Kommentartutgave, § 34-1 note 2, Juridika, revidert 1. september 2021 og Flock, Midlertidig sikring, Arrest og midlertidig forføyning, 2011, side 234. Det vises videre til lagmannsrettens kjennelse 29. desember 2021 (sak 21-174401).

Samtlige av de ankende partene bor på Østlandsområdet og har over lengre tid vært uten strøm. Det er nå årets kaldeste periode. Stenging av strømleveransen til boligene i denne perioden vil ha åpenbare og vesentlige skade- og ulempevirkinger. I tillegg kommer vesentlig risiko for materielle skader på eiendommen. Manglende elektrisk kraft til oppvarming mv. vil etter omstendighetene gjøre boligen ubeboelig og fortsatt beboelse vil utgjøre en klar helserisiko. I tillegg kommer en åpenbar risiko for materielle skader på for eksempel varmtvannstank, røranlegg og annen infrastruktur på eiendommen.

Lagmannsretten kan videre ikke se at det finnes rimelige alternative tiltak som de ankende parter kan iverksette for å avbøte den risikoen for vesentlige skader og ulemper som lav vintertemperatur kan forårsake. At de ankende parter er varslet om stengingen, endrer ikke på dette. Lagmannsretten viser til de tilsvarende vurderingene i LG-2021-157142 og Borgarting lagmannsretts kjennelse av 29. desember 2021 (sak 21-174401), og fremhever som nevnt at vi nå er i starten av januar, i den kaldeste perioden i løpet av året, med en lang forestående vinterperiode hvor behovet for leveranse av elektrisk energi til et bolighus som har dette som varmekilde, er åpenbar. Stenging av overføringen av elektrisk energi til de ankende parters bolig vil i en slik situasjon åpenbart være til vesentlig skade eller ulempe for nettkunden, jf. tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b.

De ankende parters interesse i forføyningen – fortsatt strømleveranse vinterstid – står ikke i et «åpenbart misforhold» til ankemotpartens interesser, jf. tvisteloven § 34-1 andre ledd. Nettselskapets plikt til å installere AMS i hvert enkelt målepunkt for sluttbrukere i lavspenningsanlegg etter avregningsforskriften § 4-1, jf. energiloven § 10-3, gjelder ikke overfor de ankende parter, som etter det opplyste har fått unntak etter forskriften § 4-1 andre ledd bokstav b. Uansett kan en eventuell installasjonsplikt for nettselskapet ikke anses avgjørende ved forholdsmessighetsvurderingen. De ankende parter har fortsatt en fungerende strømmåler og ankemotparten vil kunne motta oppgjør for levert strøm etter manuelle avlesninger. Noe betalingsmislighold foreligger etter det opplyste ikke og det antas derfor heller ikke fremover å være noen risiko for betalingsmislighold fra de ankende parters side.

Etter lagmannsrettens syn har de ankende parter også sannsynliggjort et hovedkrav, jf. tvisteloven § 34-2 første ledd første punktum.

Partene enige om at GEN som utgangspunkt er pliktig å levere strøm uavbrutt til de ankende parter, jf. energiloven § 3-3, og at unntak krever rettslig grunnlag.

Det er hjemmel for slikt unntak både i nettleieavtalen og i forbrukerkjøpsloven § 48 a. Da forbrukerkjøpsloven uansett er ufravikelig, jf. § 3 første ledd, blir spørsmålet om vilkårene i forbrukerkjøpsloven § 48 a er oppfylt. Bestemmelsen åpner for at nettselskapet etter skriftlig

varsel kan stenge strømmen til en forbruker uten annet tvangsgrunnlag hvis det foreligger «vesentlig kontraktsbrudd» fra forbrukeren.

Ordlyden gir ingen begrensning på hvilke typer kontraktsbrudd som kan gi grunnlag for stenging etter forbrukerkjøpsloven § 48 a, utover at kontraktsbruddet må være vesentlig. I forarbeidene synes det å være lagt til grunn at vesentlighetskravet bare helt unntaksvis vil være oppfylt ved annet mislighold av kontraktsforpliktelser enn mislighold av forbrukerens betalingsplikt. Lagmannsretten viser for øvrig til lagmannsrettens kjennelse 29. desember 2021 side 7–9 (lagmannsrettens sak 21-174401) og John Egil Bergem: Norsk Lovkommentar, forbrukerkjøpsloven § 48a note 224 Rettsdata, revidert 31. juli 2021.

GEN har anført at det foreligger «vesentlig kontraktsbrudd» som følge av at de ankende parter nekter GEN å installere nye digital strømmålere uten kommunikasjonsmodul.

Det er uklart for lagmannsretten hvorfor de ankende parter fortsatt motsetter seg installering av slike nye strømmålere. I anken er det opplyst at de ankende parter ikke motsetter seg installering av ny strømmåler uten AMS. Samtlige av de ankende partene har søkt om og fått fritak for installering av strømmåler med AMS, jf. avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b. I anketilsvaret har GEN opplyst at de har tilbudt seg å installere ny strømmåler uten AMS, men at de ankende parter ikke ønsker dette. Lagmannsretten forstår det slik at de ankende parter er skeptiske til om de nye digitale strømmålerne likevel kan kommunisere direkte med nettselskapet, eller om de på annet vis lagrer personopplysninger om nettselskapets kunder, som nettselskapet kan få tilgang til. Så langt lagmannsretten har oppfattet, mener de ankende parter at GEN ikke i tilstrekkelig grad har dokumentert at målerne er uten «AMS-komponenter» som lagrer personopplysninger. Slik saken er opplyst for lagmannsretten fremstår denne skepsisen som ubegrunnet og ikke sannsynliggjort. GEN har under ankebehandlingen opplyst at de ankende parter er tilbudt et møte for en teknisk gjennomgang av den aktuelle digitale strømmåleren, noe de ankende parter så langt har avvist. Lagmannsretten oppfordrer de ankende parter til å takke ja til en slik gjennomgang av ny digital strømmåler uten AMS og at GEN besørger fremleggelse av nødvendig teknisk dokumentasjon av egenskaper som en slik strømmåler har.

Lagmannsretten finner det likevel ikke nødvendig å ta stilling til om de ankende parters manglende medvirkning til installering av nye strømmålere her utgjør et «vesentlig kontraktsbrudd», jf. forbrukerkjøpsloven § 48a første ledd, idet tilleggsvilkåret for stenging i første ledd bokstav a – at det ikke må være fare for «liv helse eller betydelig tingsskade» – uansett ikke er oppfylt.

Lagmannsretten viser til bemerkningene ovenfor når det gjelder vilkåret om sikringsgrunn og bemerker at denne vurderingen også er relevant ved vurderingen av om det foreligger adgang til å stenge ankende parters nettanlegg. I den aktuelle kulde- og vinterperioden som nå gjør seg gjeldende, foreligger det etter lagmannsrettens syn en relativt akutt situasjon hvor husholdningsmedlemmenes helse er i fare. Lagmannsretten legger til grunn at husstandene baserer seg på elektrisk oppvarming som varmekilde og hvor det reelt sett over tid ikke finnes andre muligheter for oppvarming av boligene. Slik saken er opplyst for lagmannsretten legges det til grunn at de ankende parter helsemessig ikke vil tåle at

forsyningen av elektrisk energi vil bli stengt over tid i den kuldeperioden som nå foreligger. I tillegg til denne generelle helsefaren, legger lagmannsretten også vekt på de konkrete forholdene som hver av de (gjenværende) ankende partene har vist til, som listet opp på side 7 i tingrettens kjennelse:

- Saksøker X har forklart at han restitueres etter alvorlig sykdom og er avhengig av en viss innendørstemperatur.
- Saksøker Y og S har anført at de trenger kjøleskap i tilfelle sykdomsforløp fordrer kjøling av medisiner. Videre har de opplyst at en i husstanden har revmatisme som krever jevn og stabil varme, noe som er umulig uten strøm. Videre er det anført at dårlig syn krever god belysning.
- Saksøker S har vist til at det bor barn i husstanden, og at de er avhengige av strøm for oppvarming.
- Saksøker R har forklart at han er avhengig av medisin som oppbevares kjølig, og at han følgelig er avhengig av strøm.

Etter lagmannsrettens syn viser disse konkrete forholdene at den generelle helsefaren manglende forsyning av elektrisk energi i vintermånedene utgjør, også gjør seg gjeldende for de ankende parter. Lagmannsretten ser spesielt alvorlig på de husstandene hvor det også bor barn, og kan her vise til det overordnede hensynet om barnets beste, jf. Grunnloven § 104 andre ledd og Barnekonvensjonen art. 3.

Lagmannsretten legger videre til grunn at risikoen for betydelige tingsskade på eiendommene er store. Stenging av en bolig som har elektrisk energi som varmekilde vil medføre betydelig risiko for at vannrør vil bli sprengt og at varmtvannstank og annen infrastruktur på eiendommen vil bli skadet i den kulde- og vinterperioden som nå foreligger. Dette er skadefølger som åpenbart medfører fare for betydelig tingskade i lovens forstand.

Etter lagmannsrettens syn kan det videre ikke med rimelighet stilles krav om at de ankende skal iverksette tiltak for å begrense faren for skade i den situasjonen som nå foreligger. At de ankende parter tidligere har blitt varslet om stengingen, kan ikke anses avgjørende.

Lagmannsretten legger etter dette til grunn at stengingsretten er avskåret i den kulde- og vinterperioden som nå foreligger.

Begjæringen om midlertidig forføyning tas etter dette til følge. Ankemotparten pålegges å gjenåpne de ankende parts nettanlegg.

Lagmannsretten finner ikke grunn til å fastsette en frist for søksmål.

De ankende parter, med unntak av T, har vunnet saken og har som utgangspunkt krav på dekning av sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. § 20-9, jf. § 32-2. Det er nedlagt påstand om dekning av sakskostnader for både tingretten og lagmannsretten.

Lagmannsretten har vurdert om unntakene i § 20-2 tredje ledd kommer til anvendelse. Slik lagmannsretten ser det kan de ankende parter til dels bebreides for at det har kommet til sak, ved at de har avslått GENs tilbud om en teknisk gjennomgang av de nye digitale strømmålerne uten kommunikasjonsmodul (AMS). Lagmannsretten kan likevel ikke se at dette utgjør tilstrekkelig tungtveiende grunner for å gjøre unntak fra hovedregelen om dekning av sakskostnader for den part som har vunnet saken.

Da anken ble inngitt var de ankende parter selvprosederende, og de har ikke fremlagt kostnadsoppgave som tilsier at de har hatt erstatningsberettigede kostnader i den anledning utover betaling av ankegebyr på 7 194 kroner. Advokat Paulsen har heller ikke inngitt sakskostnadsoppgave. Hennes arbeid i saken begrenser seg til et kort brev til lagmannsretten. Sakskostnader for lagmannsretten utmåles skjønnsmessig til 2 500 kroner inkludert merverdiavgift, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd. Samlet utgjør kostnadskravet som erstattes for lagmannsretten etter dette 9 694 kroner.

Ved overprøvingen av tingrettens sakskostnadsavgjørelse legger lagmannsretten sitt resultat i forføyningssaken til grunn, jf. tvisteloven § 20-9 første og andre ledd. De ankende parter som har vunnet frem med anken skal etter dette også tilkjennes sakskostnader for tingretten.

Det følger av tingrettens kjennelse at de ankende parter for tingretten krevde dekket sakskostnader med til sammen 3 939 kroner inkludert rettsgebyr, altså 492 kroner per part. For de fire partene som har vunnet saken utgjør dette til sammen 1 968 kroner. Kostnadene fremstår nødvendige, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd.

GEN har vunnet saken overfor Trond Bråthen og har i utgangspunktet krav på dekning av sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. § 20-9, jf. § 32-2. GEN har for lagmannsretten fremlagt en samlet sakskostnadsoppgave på 63 800 kroner. Etter lagmannsrettens syn er det kun en brøkdel av dette kravet som utgjør nødvendige kostnader i relasjon til avvisning av anken fra T n, jf. tvisteloven § 20-5. Uansett foreligger det etter lagmannsrettens syn tungtveiende grunner som gjør det rimelig å fritta Bråthen fra sakskostnadsansvar, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Lagmannsretten viser til sakens velferdsmessige betydning og styrkeforholdet mellom partene, samt at anken ble fremmet av selvprosederende parter uten nødvendig veiledning og bistand. Videre synes det som dokumentasjon og klargjøring fra GENs side av at det ikke finnes «AMS-komponenter» i den installerte strømmåleren, har vært oppfattet som usikker og uklar av de ankende parter.

Kjennelsen er enstemmig.

